

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

22 Μαΐου 2018

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 91

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4540

Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (αναδιατύπωση, L 180/96/29.6.2013) και άλλες διατάξεις - Τροποποίηση του ν. 4251/2014 (Α' 80) για την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2014/66/ΕΕ της 15ης Μαΐου 2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών στο πλαίσιο ενδοεταρικής μετάθεσης - Τροποποίηση διαδικασιών ασύλου και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ Α ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α ΣΚΟΠΟΣ, ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 1 Σκοπός (άρθρο 1 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Σκοπός των διατάξεων του παρόντος είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία».

Άρθρο 2 Ορισμοί (άρθρο 2 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Για την εφαρμογή του παρόντος ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) «αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας» είναι η αίτηση παροχής προστασίας από το ελληνικό κράτος που υποβάλλει πολίτης τρίτης χώρας ή ανιθαγενής με την οποία ζητά την αναγνώριση στο πρόσωπο του της ιδιότητας του πρόσφυγα ή τη χορήγηση καθεστώτος επικουρικής προστασίας, σύμφωνα με τη Σύμβαση της

Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 περί του καθεστώτος των προσφύγων, όπως συμπληρώθηκε με το πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967 («Σύμβαση της Γενεύης») εφόσον ο ίδιος δεν ζητά ρητώς να του χορηγηθεί άλλη μορφή προστασίας, που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου και μπορεί να ζητηθεί αυτοτελώς,

β) «αιτών» είναι ο πολίτης τρίτης χώρας ή ανιθαγενής, ο οποίος έχει υποβάλει αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας, επί της οποίας δεν έχει ληφθεί ακόμη τελεσίδικη απόφαση κατά την έννοια της περίπτωσης ε' του άρθρου 34 του ν. 4375/2016,

γ) «μέλη της οικογένειας» του αιτούντος διεθνή προστασία, εφόσον η οικογένεια ήδη υπήρχε στη χώρα καταγωγής, θεωρούνται τα ακόλουθα μέλη της οικογένειας του αιτούντος που βρίσκονται στην Ελλάδα:

αα. ο σύζυγος ή ο εκτός γάμου σύντροφος του, με τον οποίο διατηρεί σταθερή σχέση δεόντως αποδεδειγμένη, ββ. τα ανήλικα άγαμα τέκνα του, ανεξαρτήτως αν γεννήθηκαν σε γάμο ή εκτός γάμου των γονέων τους ή είναι υιοθετημένα,

γγ. ο πατέρας ή η μητέρα ή άλλος ενήλικος που ασκεί την επιμέλεια του αιτούντος, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, εάν ο εν λόγω αιτών είναι ανήλικος,

δ) «ανήλικος» είναι ο πολίτης τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής ηλικίας κάτω των 18 ετών,

ε) «ασυνόδευτος ανήλικος» είναι ο ανήλικος, ο οποίος φθάνει στην Ελλάδα χωρίς να συνοδεύεται από πρόσωπο που ασκεί, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, τη γονική του μέριμνα ή την επιμέλεια του ή από ενήλικο συγγενή που ασκεί στην πράξη τη φροντίδα του και για όσο χρόνο η άσκηση των καθηκόντων αυτών δεν έχει ανατεθεί σε κάποιο άλλο πρόσωπο σύμφωνα με το νόμο. Στον ορισμό αυτό περιλαμβάνεται και ο ανήλικος που παύει να συνοδεύεται μετά την είσοδο του στην Ελλάδα,

ζ) «συνθήκες υποδοχής» είναι η πλήρης δέσμη μέτρων που το ελληνικό κράτος εφαρμόζει προς όφελος των αιτούντων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος,

η) «υλικές συνθήκες υποδοχής» είναι οι συνθήκες υποδοχής που περιλαμβάνουν την παροχή στέγης, τροφής και ρουχισμού, σε είδος ή υπό μορφή οικονομικού βοηθήματος ή δελτίων, ή συνδυασμό των τριών, καθώς και ένα βοήθημα για τα καθημερινά έξοδα,

ναστευτικής Πολιτικής, το οποίο επιχορηγεί τους δήμους αυτούς με τα αντίστοιχα ποσά για την καταβολή τους στους δικαιούχους. Οι εν λόγω πιστώσεις προέρχονται από εισπραττόμενα έσοδα του άρθρου 132 του ν. 4251/2014 (Α' 80). Εκ των περιλαμβανομένων στα πρακτικά εξαιρούνται:

α) οι καλυπτόμενες από ασφαλιστικό συμβόλαιο σε ισχύ αποζημιώσεις οικιών, επαγγελματικών χώρων, οχημάτων, μηχανημάτων κάθε είδους,

β) οι αποζημιώσεις από κλοπές σε οικίες και επαγγελματικούς χώρους και

γ) αποζημιώσεις για διαφυγόντα κέρδη.

Άρθρο 37

Αντικατάσταση του άρθρου 18 του ν. 2121/1993 (Α' 25)

1. Το άρθρο 18 του ν. 2121/1993 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 18

Αναπαραγωγή για ιδιωτική χρήση

1. Με την επιφύλαξη των επόμενων παραγράφων επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή ενός έργου που έχει νομίμως δημοσιευθεί, εφόσον η αναπαραγωγή γίνεται για ιδιωτική χρήση εκείνου που την κάνει. Δεν αποτελεί ιδιωτική χρήση, η χρήση στο πλαίσιο μιας επιχείρησης ή μιας υπηρεσίας ή ενός οργανισμού.

2. Η ελευθερία της αναπαραγωγής για ιδιωτική χρήση δεν ισχύει όταν με την αναπαραγωγή εμποδίζεται η κανονική εκμετάλλευση του έργου ή βλάπτονται τα νόμιμα συμφέροντα των δημιουργών και ιδίως: α) όταν αναπαράγεται αρχιτεκτονικό έργο σε μορφή κτιρίου ή άλλης παρεμφερούς κατασκευής, β) όταν αναπαράγεται, με τεχνικά μέσα, έργο των εικαστικών τεχνών, που κυκλοφορεί σε περιορισμένο αριθμό ή η γραφική παράσταση μουσικού έργου.

3. Εάν για την ελεύθερη αναπαραγωγή του έργου για ιδιωτική χρήση χρησιμοποιούνται τεχνικά μέσα, όπως συσκευές εγγραφής ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, μαγνητικές ταινίες ή άλλοι υλικοί φορείς πρόσφοροι για την αναπαραγωγή ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, στα οποία συμπεριλαμβάνονται οι υλικοί φορείς ψηφιακής αντιγραφής, ιδίως CD-RW, CD-R, DVD και άλλα αποθηκευτικά μέσα χωρητικότητας άνω των 4GB, ηλεκτρονικοί υπολογιστές, φορητές ηλεκτρονικές συσκευές -ταμπλέτες (tablets), έξυπνα κινητά τηλέφωνα (smartphones), συσκευές ή εξαρτήματα ανεξάρτητα εάν λειτουργούν σε συνάρτηση ή μη με ηλεκτρονικούς υπολογιστές και χρησιμοποιούνται για την ψηφιακή αντιγραφή, μετεγγραφή ή με άλλο τρόπο αναπαραγωγή, φωτοτυπικές συσκευές και χαρτί κατάλληλο για φωτοτυπίες, σαρωτές και εκτυπωτές, οφείλεται εύλογη αμοιβή στον δημιουργό του έργου και στους κατά την παρούσα διάταξη δικαιούχους συγγενικών δικαιωμάτων, με εξαίρεση τα προς εξαγωγή είδη.

Η εύλογη αμοιβή καθορίζεται ως εξής:

α) Η αμοιβή για τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, τις φορητές ηλεκτρονικές συσκευές - ταμπλέτες (tablets),

και τα έξυπνα κινητά τηλέφωνα (smartphones) ορίζεται σε 2% της αξίας τους. Η αμοιβή κατανέμεται στους πνευματικούς δημιουργούς, στους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες, στους παραγωγούς γραμμένων μαγνητικών ταινιών ή άλλων γραμμένων υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας και στους εκδότες εντύπων. Η κατανομή των ποσοστών της εύλογης αμοιβής επί των τεχνικών μέσων του προηγούμενου εδαφίου στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης της κάθε κατηγορίας ή υποκατηγορίας δικαιούχων, καθώς και ο τρόπος είσπραξης και καταβολής καθορίζονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 9.

β) Η αμοιβή για τις συσκευές εγγραφής ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, μαγνητικές ταινίες ή άλλους υλικούς φορείς πρόσφορους για την αναπαραγωγή ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, τους υλικούς φορείς ψηφιακής αντιγραφής και τα άλλα αποθηκευτικά μέσα χωρητικότητας άνω των 4GB, όπως επίσης η αμοιβή για συσκευές ή εξαρτήματα ανεξάρτητα εάν λειτουργούν σε συνάρτηση ή μη με ηλεκτρονικούς υπολογιστές και χρησιμοποιούνται για την ψηφιακή αντιγραφή, μετεγγραφή ή με άλλο τρόπο αναπαραγωγή ορίζεται σε 6% της αξίας. Η αμοιβή για τους υλικούς φορείς ψηφιακής αντιγραφής και για τα άλλα αποθηκευτικά μέσα, καθώς και για τις συσκευές ή εξαρτήματα ανεξάρτητα εάν λειτουργούν σε συνάρτηση ή μη με ηλεκτρονικούς υπολογιστές και χρησιμοποιούνται για την ψηφιακή αντιγραφή, μετεγγραφή ή με άλλο τρόπο αναπαραγωγή, κατανέμεται στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης που εκπροσωπούν τους δικαιούχους των πνευματικών και συγγενικών δικαιωμάτων με τη διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 9. Η αμοιβή για τις συσκευές εγγραφής ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, μαγνητικές ταινίες ή άλλους υλικούς φορείς πρόσφορους για την αναπαραγωγή ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας κατανέμεται κατά 55% στους πνευματικούς δημιουργούς, 25% στους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες και 20% στους παραγωγούς γραμμένων μαγνητικών ταινιών ή άλλων γραμμένων υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας.

γ) Η αμοιβή για τις φωτοτυπικές συσκευές, τους σαρωτές, τους εκτυπωτές και για χαρτί κατάλληλο για φωτοτυπίες ορίζεται σε 4% της αξίας τους. Η αμοιβή κατανέμεται εξ ημισείας μεταξύ των πνευματικών δημιουργών και των εκδοτών εντύπων. Στην έννοια των φωτοτυπικών συσκευών συμπεριλαμβάνεται και κάθε πολυμηχάνημα, το οποίο έχει τη δυνατότητα φωτοαντιγραφικής αναπαραγωγής.

Σε κάθε περίπτωση από τις ανωτέρω ο υπολογισμός της αξίας γίνεται κατά την εισαγωγή ή τη διάθεση από το εργοστάσιο. Η αμοιβή καταβάλλεται από τους εισαγωγείς ή από τους παραγωγούς των αντικειμένων αυτών, αναγράφεται στο τιμολόγιο και εισπράττεται από οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης που λειτουργούν με έγκριση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού και καλύπτουν εν όλω ή εν μέρει την ενδιαφερόμενη κατηγορία των δικαιούχων.

4.α) Όποιος εισάγει ή αποκτά ενδοκοινοτικά ή παράγει και διαθέτει τεχνικά μέσα ή/και χαρτί κατάλληλο για φωτοτυπίες που, σύμφωνα με την παράγραφο 3, υπόκεινται στην καταβολή εύλογης αμοιβής, υποχρεούται εντός

τριάντα (30) ημερών από τη λήξη κάθε ημερολογιακού τριμήνου να δηλώνει εγγράφως και υπευθύνως κατά το ν. 1599/1986 (Α' 75) προς τον ΟΠΙ:

αα) την ποσότητα και τη συνολική αξία των τεχνικών μέσων ή/και χαρτιού κατάλληλου για φωτοτυπίες που κατά περίπτωση εισήγαγε ή απόκτησε ενδοκοινοτικά ή παρήγαγε και διέθεσε κατά το αμέσως προηγούμενο ημερολογιακό τρίμηνο ανά κατηγορία και τύπο τεχνικού μέσου και ββ) ότι αυτή είναι πράγματι η ποσότητα και συνολική αξία χωρίς καμία απόκρυψη.

β) Κάθε οργανισμός συλλογικής διαχείρισης έχει το δικαίωμα να ζητήσει οποτεδήποτε από οποιονδήποτε οφειλέτη, κοινοποιώντας του σχετική γραπτή πρόσκληση, να δηλώσει εγγράφως και υπευθύνως κατά το ν. 1599/1986 προς τον ΟΠΙ:

αα) την ποσότητα και συνολική αξία των τεχνικών μέσων ή/και χαρτιού κατάλληλου για φωτοτυπία ανά κατηγορία και τύπο τεχνικού μέσου αναλυτικά που, σύμφωνα με την παράγραφο 3, υπόκεινται στην καταβολή εύλογης αμοιβής και τα οποία κατά περίπτωση εισήγαγε ή απόκτησε ενδοκοινοτικά ή παρήγαγε και διέθεσε,

ββ) ότι αυτή είναι πράγματι η ποσότητα και συνολική αξία χωρίς καμία απόκρυψη.

Μέσα σε έναν (1) μήνα από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης, ο οφειλέτης υποχρεούται να υποβάλει στον ΟΠΙ την ως άνω υπεύθυνη δήλωση υπογεγραμμένη από τον ίδιο, όταν πρόκειται για ατομική επιχείρηση, ή από τον κατά το καταστατικό εκπρόσωπό του, όταν πρόκειται για εταιρεία.

5. Αν ο οφειλέτης δεν συμμορφωθεί με την υποχρέωση υποβολής της υπεύθυνης δήλωσης της παραγράφου 4, το Μονομελές Πρωτοδικείο, που δικάζει κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, διατάσσει αυτόν που έχει κληθεί για άμεση υποβολή της υπεύθυνης δήλωσης, με την καταδίκη, σε κάθε περίπτωση μη συμμόρφωσης του, χρηματικής ποινής υπέρ του αιτούντος οργανισμού συλλογικής διαχείρισης, τριών χιλιάδων (3.000) έως τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, σύμφωνα με την παρ. 2Γ του άρθρου 54 του ν. 4481/2017.

6. Κάθε οργανισμός συλλογικής διαχείρισης με δικές του δαπάνες, δικαιούται να ζητήσει τον έλεγχο της ακρίβειας του περιεχομένου οποιασδήποτε υπεύθυνης δήλωσης από έναν ορκωτό ελεγκτή, που ορίζεται από τον ΟΠΙ. Σε περίπτωση άρνησης του οφειλέτη να δεχθεί τον ανωτέρω έλεγχο, η διενέργεια του διατάσσεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο, σύμφωνα με όσα ορίζονται παραπάνω. Η εκάστοτε έκθεση του ορκωτού ελεγκτή κατατίθεται στον ΟΠΙ και αντίγραφο αυτής δικαιούται να λάβει κάθε οργανισμός συλλογικής διαχείρισης. Η διενέργεια νέου ελέγχου κατ' αίτηση άλλων οργανισμών συλλογικής διαχείρισης για την ίδια δήλωση αποκλείεται.

7. Τα δικαιώματα των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους έχουν κατ' αλληλίων και όλες οι επιχειρήσεις που εισάγουν, παράγουν, διαθέτουν ή πωλούν τεχνικά μέσα και υλικούς φορείς που υπόκεινται στην αμοιβή του παρόντος άρθρου. Στην περίπτωση διενέργειας ελέγχου από ορκωτό ελεγκτή, η σχετική δαπάνη βαρύνει την επιχείρηση που ζήτησε τη διενέργειά του.

8. Σε περίπτωση κατά την οποία για την καταβολή της εύλογης αμοιβής είναι υπόχρεος ο εισαγωγέας, είτε πρόκειται για εισαγωγή είτε για ενδοκοινοτική απόκτηση των αναφερομένων στην παράγραφο 3 υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας ή άλλων τεχνικών μέσων, η αμοιβή υπολογίζεται επί της αξίας που αναγράφεται στο τιμολόγιο του ξένου οίκου, η δε προβλεπόμενη από το παρόν άρθρο σημείωση επί του τιμολογίου γίνεται επί του τιμολογίου διάθεσης των εν λόγω υλικών φορέων και τεχνικών μέσων και αναφέρει ότι στην τιμή διάθεσης περιλαμβάνεται και η υπολογισθείσα επί της ανωτέρω αξίας αμοιβή της παραγράφου 3. Η αμοιβή καθίσταται απαιτητή τρεις (3) μήνες από την εισαγωγή.

9. Όταν στην ίδια κατηγορία ή υποκατηγορία δικαιούχων υπάρχουν περισσότεροι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης και η συμφωνία για τη μεταξύ τους κατανομή του ποσοστού της εύλογης αμοιβής δεν έχει επιτευχθεί μέχρι την 1η Απριλίου εκάστου έτους, η κατανομή των ποσοστών της εύλογης αυτής αμοιβής στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης της κάθε κατηγορίας ή υποκατηγορίας δικαιούχων, ο τρόπος είσπραξης και καταβολής, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια καθορίζεται με απόφαση του ΟΠΙ. Η απόφαση του ΟΠΙ διαμορφώνεται σύμφωνα με τις απόψεις των ενδιαφερόμενων οργανισμών συλλογικής διαχείρισης, την καλή πίστη, τα συναλλακτικά ήθη και τις ακολουθούμενες πρακτικές σε διεθνές και κοινοτικό επίπεδο. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης που δεν συμφωνούν με την απόφαση του ΟΠΙ, μπορούν να ζητήσουν από το Μονομελές Πρωτοδικείο δικάζον, κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, να καθορίσει άλλη κατανομή, οι οφειλέτες όμως υποχρεούνται να καταβάλουν στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης την εύλογη αμοιβή με βάση την απόφαση του ΟΠΙ. Η καταβολή αυτή συνεπάγεται την εξόφληση και ελευθέρωσή τους.

10. Αλλοδαπές, μη εγκατεστημένες στην Ελλάδα εταιρείες, που έχουν ειδικώς αδειοδοτηθεί σύμφωνα με την παράγραφο 4α του άρθρου 29 του Τελωνειακού Κώδικα (ν. 2960/2001, Α' 265), όπως αυτή εισήχθη με το ν. 4132/2013 (Α' 59) και την υπουργική απόφαση 1126/12.6.2013 (Β' 1420), δεν είναι υπόχρεες για την καταβολή της ανωτέρω εύλογης αμοιβής για τα προϊόντα που εισάγουν υπό το καθεστώς αναστολής καταβολής του οφειλόμενου Φ.Π.Α. Η οφειλόμενη στους δικαιούχους εύλογη αμοιβή καταβάλλεται από τον πρώτο εγκατεστημένο στο εσωτερικό της χώρας αγοραστή που αποκτά τα προϊόντα από τις αδειοδοτηθείσες, σύμφωνα με την παράγραφο 4α του άρθρου 29 του Τελωνειακού Κώδικα, αλλοδαπές εταιρείες, προκειμένου να τα διαθέσει στο εσωτερικό της χώρας και σημειώνεται ως ποσοστό και ποσό στο φορολογικό στοιχείο που εκδίδεται από τις ανωτέρω εταιρείες κατά την παράδοση των ανωτέρω προϊόντων στο εσωτερικό της χώρας και εισπράττεται από οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης, όπως στο παρόν άρθρο ορίζεται. Οι ανωτέρω εταιρείες υποχρεούνται να γνωστοποιούν στους δικαιούχους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης τα στοιχεία των παραδόσεων τους στο εσωτερικό της χώρας, με πλήρη στοιχεία αγοραστή, ποσότητας, αξίας, κωδικού είδους,

ημερομηνία αγοράς και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο κριθεί απαραίτητο για την είσπραξη της αμοιβής, με τριμηνιαίες καταστάσεις, σύμφωνα με την παράγραφο 8. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού μπορεί να ρυθμίζονται λεπτομέρειες που αφορούν στην εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

11. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης οφείλουν να προβλέπουν και να αναρτούν στον ιστότοπό τους σύντομη και αποτελεσματική διαδικασία επιστροφής της εύλογης αμοιβής, την οποία έχουν εισπράξει επί των τεχνικών μέσων που προβλέπονται στην παράγραφο 3, εφόσον υποβάλλεται από επιχείρηση ή επαγγελματία και ο αιτών αποδεικνύει ότι τα μέσα αυτά προδήλως προορίζονται για χρήσεις άλλες από την αναπαραγωγή για ιδιωτική χρήση. Αίτημα επιστροφής υποβάλλεται μόνο από επιχείρηση ή επαγγελματία και όχι από τρίτους εισαγωγείς ή εμπόρους. Η διαδικασία επιστροφής της εύλογης αμοιβής προβλέπει μεταξύ άλλων και σε ποιόν οργανισμό συλλογικής διαχείρισης θα υποβάλλεται η αίτηση για καθεμία από τις περιπτώσεις α' έως γ' της παραγράφου 3.»

2. Με την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου οι διατάξεις της παραγράφου 1 ισχύουν αναδρομικά από τη θέση σε ισχύ του ν. 4481/2017 (Α' 100). Για τις κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος εκκρεμείς δίκες που αφορούν στο άρθρο 18 του ν. 2121/1993 και έως την έκδοση αμετάκλητης απόφασης, συνεχίζει να ισχύει το άρθρο 18 του ν. 2121/1993, όπως ισχυε μέχρι την τροποποίησή του με την παράγραφο 1.

Άρθρο 38

Τροποποίηση του π.δ. 141/2017

(«Οργανισμός Υπουργείου Εσωτερικών» Α' 180)

1. α. Στο άρθρο 46 του π.δ. 141/2017 (Α' 180), υπό τον τίτλο «Διάρθρωση Υπηρεσιών», προστίθεται παράγραφος 2, ως εξής:

«2. Στο φορέα λειτουργούν επίσης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις:

α. Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Κράτους.

β. Υπηρεσία Επιτρόπου Ελεγκτικού Συνεδρίου.»

β. Η ισχύς της παραγράφου 1α αρχίζει από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του π.δ. 141/2017.

2. Η παρ. 5 του άρθρου 63 του π.δ. 141/2017 (Α' 180) αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Στη Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων προΐστανται υπάλληλος του κλάδου ή της ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού ή ΠΕ Μηχανικών ή ΠΕ Πληροφορικής ή ΠΕ Γεωτεχνικών ή ΠΕ Περιβάλλοντος ή ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού ή ΤΕ Μηχανικών ή ΤΕ Πληροφορικής.»

3. Το προβλεπόμενο, στα άρθρα 54 παρ. 2 περίπτωση β' και 63 παρ. 25 του π.δ. 141/2017 (Α' 180), «Τμήμα Διεθνών Σχέσεων και Περιφερειακής Πολιτικής» μετονομάζεται σε «Τμήμα Περιφερειακής Ανάπτυξης και Απόδημου Ελληνισμού.»

Άρθρο 39

Τροποποίηση του π.δ. 46/2016 (Α' 74)

Οι παράγραφοι 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 26 του π.δ. 46/2016 (Α' 74) αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Για την απόλυση των μαθητών της Γ' τάξης Ημερησίου Γενικού Λυκείου (ΓΕΛ) και της Δ' τάξης Εσπερινού ΓΕΛ απαιτείται γενικός Μ.Ο. τουλάχιστον εννέα και πέντε δέκατα (9,5), ο οποίος προκύπτει:

α) Για τη Γ' τάξη Ημερησίου ΓΕΛ από τον Μ.Ο. των βαθμών ετήσιας επίδοσης του μαθητή όλων των γραπτώς και μη γραπτώς εξεταζόμενων μαθημάτων, με εξαίρεση το μάθημα της Φυσικής Αγωγής,

β) για τη Δ' τάξη Εσπερινού ΓΕΛ από τον Μ.Ο. των βαθμών ετήσιας επίδοσης του μαθητή όλων των γραπτώς και μη γραπτώς εξεταζόμενων μαθημάτων.

3. α) Οι μαθητές των Α' και Β' τάξεων του Ημερησίου ΓΕΛ και των Α', Β' και Γ' τάξεων του Εσπερινού ΓΕΛ, που δεν επιτυγχάνουν το γενικό Μ.Ο. της παραγράφου 1, παραπέμπονται το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου του ίδιου έτους σε ειδική εξεταστική περίοδο, που διενεργείται σύμφωνα με τη διαδικασία των προαγωγικών εξετάσεων, για να εξεταστούν στα μαθήματα στα οποία ο βαθμός επίδοσης είναι μικρότερος από εννέα και πέντε δέκατα (9,5). Οι μαθητές, που κατά την ειδική εξεταστική περίοδο του Ιουνίου δεν επιτυγχάνουν το γενικό Μ.Ο. προαγωγής, επαναλαμβάνουν τη φοίτηση.

β) Οι μαθητές της Γ' τάξης του Ημερησίου ΓΕΛ και της Δ' τάξης του Εσπερινού ΓΕΛ που δεν επιτυγχάνουν το γενικό Μ.Ο. της παραγράφου 2 παραπέμπονται το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου του ίδιου έτους σε ειδική εξεταστική περίοδο για να εξεταστούν στα μαθήματα στα οποία ο βαθμός επίδοσης είναι μικρότερος από εννέα και πέντε δέκατα (9,5). Για τα μαθήματα της Ομάδας Α' οι εξετάσεις είναι γραπτές και διεξάγονται σύμφωνα με τη διαδικασία των απολυτηρίων εξετάσεων. Για τα μαθήματα των Ομάδων Β', Γ' και Δ' της Γ' τάξης του Ημερησίου ΓΕΛ και για τα μαθήματα των Ομάδων Β' και Γ' της Δ' τάξης του Εσπερινού ΓΕΛ οι εξετάσεις είναι προφορικές. Οι μαθητές της Γ' τάξης του Ημερησίου ΓΕΛ δεν αξιολογούνται στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής.

Η προφορική εξέταση διενεργείται από τριμελή επιτροπή, η οποία συγκροτείται από τον Διευθυντή του σχολείου. Στην επιτροπή συμμετέχουν ο Διευθυντής ως πρόεδρος και δύο καθηγητές που είτε έχουν την ίδια ειδικότητα είτε διδάσκουν κατ' ανάθεση το αντίστοιχο μάθημα.

γ) Οι μαθητές της Γ' τάξης του Ημερησίου ΓΕΛ και της Δ' τάξης του Εσπερινού ΓΕΛ που κατά την ειδική εξεταστική περίοδο του Ιουνίου δεν επιτυγχάνουν το γενικό Μ.Ο. απόλυσης παραπέμπονται στην ειδική εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου, σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στην περίπτωση β', για να εξεταστούν στα μαθήματα στα οποία ο βαθμός επίδοσης τους είναι μικρότερος από εννέα και πέντε δέκατα (9,5). Οι μαθητές, που κατά την εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου δεν επιτυγχάνουν το Μ.Ο. απόλυσης, επαναλαμβάνουν τη φοίτηση.

4. Ειδικώς, οι μαθητές της Γ' τάξης του Ημερησίου ΓΕΛ και της Δ' τάξης του Εσπερινού ΓΕΛ, οι οποίοι δεν επιθυμούν να επαναλάβουν τη φοίτηση τους, δύνανται να προσέλθουν στις απολυτήριες εξετάσεις της τελευταίας τάξης το αμέσως επόμενο ή οποιοδήποτε άλλο σχολικό έτος, χωρίς να φοιτήσουν στην αντίστοιχη τάξη. Οι

μαθητές αυτοί εξετάζονται προφορικά και γραπτά σε όλα τα γραπτός και μη γραπτός εξεταζόμενα μαθήματα, με εξαίρεση το μάθημα της Φυσικής Αγωγής στη Γ' τάξη Ημερησίου ΓΕΛ, και στην ύλη που εξετάζονται οι μαθητές που φοιτούν στη Γ' τάξη Ημερησίου ΓΕΛ και στη Δ' τάξη Εσπερινού ΓΕΛ το συγκεκριμένο σχολικό έτος. Η προφορική και γραπτή εξέταση διενεργείται από τριμελή επιτροπή, η οποία συγκροτείται από τον Διευθυντή του σχολείου. Στην επιτροπή συμμετέχουν ο Διευθυντής ως πρόεδρος και δύο καθηγητές που είτε έχουν την ίδια ειδικότητα είτε διδάσκουν κατ' ανάθεση το αντίστοιχο μάθημα. Η προφορική εξέταση προηγείται της γραπτής. Τα ανωτέρω ισχύουν και για τους μαθητές που φοίτησαν κατά τα παρελθόντα σχολικά έτη στη Γ' τάξη του Ημερησίου ΓΕΛ και στη Δ' τάξη του Εσπερινού ΓΕΛ και δεν έχουν απολυθεί.

5. Μαθητής του Ημερησίου ΓΕΛ ή του Εσπερινού ΓΕΛ με απορριπτικό βαθμό σε κλάδο ή κλάδους μαθήματος και απορριπτικό συνολικό βαθμό στο ίδιο μάθημα, που συνάγεται ως μέσος όρος των βαθμών των οικείων κλάδων, εξετάζεται μόνο στον κλάδο ή τους κλάδους του μαθήματος που έλαβε τον απορριπτικό βαθμό.»

Άρθρο 40

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός των διατάξεων του άρθρου 22 και των παραγράφων 1 έως 7, 9 έως 14 και 18 έως 20 του άρθρου 31 και του άρθρου 32, οι οποίες τίθενται σε ισχύ σε τρεις (3) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεση του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 22 Μαΐου 2018

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ Β. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

Οι Υπουργοί

Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης
και Υπουργός Οικονομίας
και Ανάπτυξης

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ

Εσωτερικών

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Εσωτερικών

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΟΣΚΑΣ

Υφυπουργός Εσωτερικών

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ - ΤΣΑΡΟΥΧΑ

Ψηφιακής Πολιτικής
Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΠΑΣ

Παιδείας, Έρευνας
και Θρησκευμάτων

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΒΡΟΓΛΟΥ

Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης
και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

ΕΥΤΥΧΙΑ ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ

Αναπληρώτρια Υπουργός
Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης
και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ

Εξωτερικών

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΤΖΙΑΣ

Δικαιοσύνης, Διαφάνειας
και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΝΤΟΝΗΣ

Οικονομικών

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Οικονομικών

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗΣ

Υφυπουργός Οικονομικών

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΝΑΤΣΙΟΥ

Υγείας

ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ

Διοικητικής Ανασυγκρότησης

ΟΛΓΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΗ

Πολιτισμού και Αθλητισμού

ΛΥΔΙΑ ΚΟΝΙΟΡΔΟΥ

Μεταναστευτικής Πολιτικής

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΙΤΣΑΣ

Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΥΡΟΥΜΠΛΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 22 Μαΐου 2018

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΝΤΟΝΗΣ